

Gatunki obce, których nie należy sadzić

Lista gatunków zakazanych, inwazyjnych, potencjalnie inwazyjnych i odradzanych prewencyjnie wraz z rodzimymi alternatywami

Autor i opracowanie merytoryczne:

Mikołaj Siemaszko

przyrodnik, edukator przyrodniczy

Stan opracowania: wrzesień 2026 r.

Opracowanie odzwierciedla stan wiedzy, dostępnych źródeł oraz obowiązujących regulacji według stanu na wrzesień 2026 r. Ze względu na rozwój wiedzy naukowej, zmiany w nazewnictwie taksonomicznym oraz aktualizacje przepisów i wykazów gatunków dokument może wymagać okresowej aktualizacji.

Uwagi merytoryczne, pytania, informacje o możliwych błędach oraz propozycje uzupełnienia opracowania proszę przesyłać na adres: mikolaj.siemaszko.kontakt@gmail.com

Kontakt i media społecznościowe: [Facebook](#) | [Instagram](#) | [LinkedIn](#)

Dokument ma charakter zaleceń ogólnych dotyczących doboru roślin do nasadzeń. Nie jest pełnym wykazem wszystkich roślin obcych w Polsce. Jest rozszerzoną listą kontrolną gatunków, których nie należy sadzić ani promować, a w przypadku inwestycji i projektów finansowanych ze środków publicznych także finansować.

1. Dlaczego gatunki obce powinny być wyjątkiem, a nie standardem

Punkt wyjścia przy planowaniu nasadzeń powinien być oczywisty: jeżeli istnieje gatunek rodzimy pełniący podobną funkcję siedliskową, krajobrazową lub użytkową, powinien mieć pierwszeństwo przed gatunkiem obcym. Rośliny rodzime są częścią lokalnych sieci zależności ekologicznych. Współtworzą relacje z rodzimymi owadami, ptakami, grzybami, mikroorganizmami glebowymi i innymi organizmami, które przez długi czas ewoluowały w tych samych warunkach przyrodniczych.

Gatunek obcy może wyglądać atrakcyjnie, szybko rosnąć, znosić trudne warunki miejskie albo mieć wartość ozdobną, ale nie oznacza to, że jego obecność wspiera lokalną bioróżnorodność. W wielu przypadkach pełni głównie funkcję dekoracyjną, a jego wartość dla rodzimych sieci troficznych jest niższa niż wartość właściwie dobranych gatunków rodzimych. Co więcej, inwazyjne gatunki obce należą do głównych bezpośrednich czynników utraty bioróżnorodności i mogą istotnie zaburzać funkcjonowanie ekosystemów oraz sieci troficznych.

Każdy gatunek obcy należy traktować jako potencjalnie inwazyjny w sensie prewencyjnym. Nie każdy gatunek obcy stanie się inwazyjny, ale na etapie sadzenia często nie da się z pełną pewnością przewidzieć jego zachowania w długiej perspektywie. Ryzyko to rośnie w dobie zmian klimatu, ponieważ ocieplenie, susze, zaburzenia siedlisk, łagodniejsze zimy oraz przekształcenia terenów miejskich mogą ułatwiać przeżywanie, rozmnażanie i rozprzestrzenianie się gatunków, które wcześniej były uznawane za mało problematyczne.

W biologii inwazji często przywołuje się tzw. regułę dziesiątek. W uproszczeniu wskazuje ona, że tylko część gatunków obcych przechodzi kolejne etapy procesu inwazji, a orientacyjnie około 10% gatunków zdomowionych może stać się inwazyjnych. Nie jest to prawo natury, lecz użyteczna historycznie reguła ostrożności. Wniosek praktyczny pozostaje prosty: im więcej gatunków obcych wprowadzamy do nasadzeń, tym większą pulę potencjalnych przyszłych problemów tworzymy.

Najtańszą i najskuteczniejszą metodą postępowania z inwazyjnymi gatunkami obcymi jest zapobieganie ich wprowadzaniu. Usuwanie gatunku po jego zdomowieniu jest zwykle wieloletnie, kosztowne, społecznie konfliktowe i często mało skuteczne. Dlatego standardem w nasadzeniach powinna być zasada ostrożności: najpierw gatunki rodzime, później ewentualne wyjątki, a nie odwrotnie.

2. Podstawowe definicje

Pojęcie	Znaczenie w opracowaniu
Gatunek rodzimy	Gatunek występujący na danym obszarze naturalnie, czyli taki, którego obecność nie jest skutkiem przypadkowego ani celowego wprowadzenia przez człowieka. Gatunek, który samodzielnie rozszerza naturalny zasięg w odpowiedzi na zmiany klimatu lub warunków ekologicznych, nie staje się przez to gatunkiem obcym.
Gatunek obcy	Żywy osobnik gatunku, podgatunku lub niższego taksonu roślin, zwierząt, grzybów albo drobnoustrojów wprowadzony poza naturalny zasięg wskutek interwencji człowieka. Pojęcie obejmuje także części, nasiona, diaspory, hybrydy, odmiany lub rasy zdolne do przeżycia i rozmnażania.
Gatunek ekspansywny	W tym dokumencie: gatunek rodzimy, który w określonych warunkach może silnie się rozrastać lub dominować, np. po zaburzeniu siedliska, eutrofizacji albo zmianie sposobu użytkowania. Ekspansywność gatunku rodzimego nie jest tym samym co inwazyjność gatunku obcego.
Inwazyjny gatunek obcy	Gatunek obcy, którego wprowadzenie lub rozprzestrzenianie się zagraża bioróżnorodności, usługom ekosystemowym, gospodarce lub zdrowiu ludzi. W praktyce termin „inwazyjny” powinien być zarezerwowany dla gatunków obcych, natomiast wobec gatunków rodzimych właściwsze jest określenie „ekspansywny”.
IGO UE	Inwazyjny gatunek obcy stwarzający zagrożenie dla Unii. Są to gatunki objęte wykazem unijnym i dodatkowymi zakazami, m.in. zakazem wprowadzania do obrotu, hodowli, rozmnażania, uprawy i uwalniania do środowiska.

Pojęcie	Znaczenie w opracowaniu
IGO PL	Inwazyjny gatunek obcy stwarzający zagrożenie dla Polski, ujęty w krajowym wykazie. Również podlega dodatkowym zakazom, m.in. dotyczącym transportu, przetrzymywania, chowu, hodowli, rozmnażania, uprawy, obrotu, wykorzystywania i wymiany.
Gatunek odradzany prewencyjnie	Gatunek obcy, który nie musi być objęty zakazem w Polsce, ale dostępne źródła naukowe, listy eksperckie, doświadczenia innych państw albo zasada ostrożności uzasadniają niewprowadzanie go do nasadzeń.

3. Kontekst prawny i praktyczny

W stosunku do wszystkich gatunków obcych obowiązuje co do zasady zakaz ich wprowadzania do środowiska oraz przemieszczania w środowisku. Przepisy przewidują wyjątki, m.in. dla roślin wykorzystywanych przy zakładaniu i utrzymywaniu terenów zieleni w granicach miast oraz w granicach wsi o zwartej zabudowie, a także przy zieleni towarzyszącej obiektom budowlanym. Wyjątek prawny nie oznacza jednak rekomendacji przyrodniczej.

W przypadku IGO stwarzających zagrożenie dla Unii albo Polski obowiązują dodatkowe zakazy. Nie należy ich kupować, sadzić, rozmnażać, uprawiać, wykorzystywać ani wprowadzać do obrotu, chyba że działanie mieści się w szczególnym reżimie działań zaradczych lub zezwoleń przewidzianych prawem.

Po stwierdzeniu IGO w środowisku właściwe podmioty powinny podejmować działania zaradcze. Mogą one polegać na eliminacji, kontroli albo izolacji populacji. Dobór działania zależy od gatunku, skali rozprzestrzenienia i sytuacji terenowej, ale sam fakt ujęcia gatunku na liście IGO oznacza, że jego obecność nie jest neutralna i wymaga zarządzania.

Listy IGO UE i IGO PL nie obejmują wszystkich inwazyjnych gatunków obcych. Brak gatunku na liście prawnej nie oznacza, że gatunek jest bezpieczny. Oznacza tylko, że nie został objęty dodatkowymi restrykcjami prawnymi w danym trybie.

4. Cztery kategorie ryzyka stosowane w opracowaniu

Kategoria	Zakres	Zalecenie
A	Gatunki z list IGO UE lub IGO PL	Wykluczyć z nasadzeń. Dopuszczalne są wyłącznie działania zaradcze, kontrolne lub inne działania prowadzone zgodnie z prawem, które zmierzają do usunięcia z siedliska.
B	Gatunki wskazywane w krajowych bazach, ocenach GDOŚ/Harmonia+PL, IOP PAN lub opracowaniach jako inwazyjne albo potencjalnie inwazyjne	Nie rekomendować w nasadzeniach. W przypadku istniejących stanowisk rozważać kontrolę, usunięcie, zahamowanie rozprzestrzeniania albo zastępowanie gatunkami rodzimymi.
C	Gatunki jeszcze nieobjęte w Polsce zakazem, ale ograniczane, zakazywane lub wskazywane jako ryzykowne w innych państwach europejskich i w EPPO	Nie stosować prewencyjnie. Jeżeli inne państwa lub EPPO wskazują na istotne ryzyko, gatunek nie powinien być promowany w nasadzeniach.
D	Gatunki obce nadal spotykane w handlu, szkółkach lub nasadzeniach, dla których istnieją przesłanki ostrożności	Unikać. Wybierać rodzime alternatywy pełniące podobną funkcję użytkową lub siedliskową.

5. Zasada ogólna dla nasadzeń

W nasadzeniach gatunki obce powinny być wyjątkiem wymagającym uzasadnienia. Gatunki z kategorii A należy wykluczyć. Gatunki z kategorii B, C i D należy traktować jako niewskazane, chyba że istnieje bardzo mocne uzasadnienie siedliskowe, brak rozsądnej alternatywy w postaci gatunku rodzimego oraz brak ryzyka rozprzestrzeniania poza miejsce nasadzenia, potwierdzony stosownymi analizami.

Gatunki obce, których nie należy sadzić

6. Kategoria A - gatunki z list IGO UE lub IGO PL

Lista obejmuje rośliny i glony istotne z punktu widzenia nasadzeń, terenów zieleni, zbiorników wodnych, ogrodów deszczowych i przestrzeni o funkcji rekreacyjnej. Gatunki ujęte w wykazach IGO należy wykluczyć z nowych nasadzeń. Dotyczy to także gatunków dodanych do list z odroczonym terminem stosowania zakazów. W praktyce należy traktować je prewencyjnie jako niewskazane do nasadzeń już teraz.

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Status	Rodzime alternatywy / zalecenie
akacja Mearnsa	<i>Acacia mearnsii</i>	IGO UE, dodana w 2025; wykluczyć z nasadzeń.	klon polny, lipa drobnolistna, grusza polna, jarzab pospolity, dąb bezszypułkowy
akacja saligna	<i>Acacia saligna</i>	IGO UE; Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	klon polny, lipa drobnolistna, grusza polna, jarzab pospolity, dąb bezszypułkowy
bożodrzew gruczołowaty, ajlant	<i>Ailanthus altissima</i>	IGO UE. Szwajcaria: zakaz obchodzenia się w środowisku; Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	klon polny, lipa drobnolistna, grusza polna, jarzab pospolity, dąb bezszypułkowy
brak utrwalonej polskiej nazwy	<i>Alternanthera philoxeroides</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdzestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
brak utrwalonej polskiej nazwy	<i>Andropogon virginicus</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	kostrzewa owcza, kostrzewa czerwona, śmiałek darniowy, trzęslica modra, turzyce rodzime
trojeść amerykańska	<i>Asclepias syriaca</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	lebiódka pospolita, świerzbica polna, szalwia łąkowa, krwawnik pospolity, komonica zwyczajna
azolla drobna, azolla karolińska	<i>Azolla filiculoides</i>	IGO PL; Szwajcaria: zakaz obrotu.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdzestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
komarnik wirginijski	<i>Baccharis halimifolia</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	kalina koralowa, dereń świda, kruszyna pospolita, wierzy krzewiaste
brusonecja chińska, morwa papierowa	<i>Broussonetia papyrifera</i>	IGO UE, dodana w 2025. Szwajcaria: zakaz obrotu.	klon polny, lipa drobnolistna, grusza polna, jarzab pospolity, dąb bezszypułkowy
kabomba karolińska	<i>Cabomba caroliniana</i>	IGO UE. Hiszpania: krajowy katalog IGO; Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdzestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
brak utrwalonej polskiej nazwy	<i>Cardiospermum grandiflorum</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski tam, gdzie regionalnie właściwy
dławisz okrągłolistny	<i>Celastrus orbiculatus</i>	IGO UE od 2027; traktować prewencyjnie jako gatunek wykluczony z nowych nasadzeń.	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski tam, gdzie regionalnie właściwy
brak utrwalonej polskiej nazwy	<i>Cortaderia jubata</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	kostrzewa owcza, kostrzewa czerwona, śmiałek darniowy, trzęslica modra, turzyce rodzime
grubosz Helmsa	<i>Crassula helmsii</i>	IGO UE, dodany w 2025	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdzestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
brak utrwalonej polskiej nazwy	<i>Delairea odorata</i>	IGO UE, dodana w 2025	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski tam, gdzie regionalnie właściwy

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Status	Rodzime alternatywy / zalecenie
kolczurka klapowana	<i>Echinocystis lobata</i>	IGO PL; Szwajcaria: zakaz obrotu.	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski tam, gdzie regionalnie właściwy
eichornia gruboogonkowa, hiacynt wodny	<i>Pontederia crassipes</i> / <i>Eichhornia crassipes</i>	IGO UE. Hiszpania: krajowy katalog IGO; Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
moczarka delikatna	<i>Elodea nuttallii</i>	IGO UE. Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu; Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
brak utrwalonej polskiej nazwy	<i>Ehrharta calycina</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	kostrzewa owcza, kostrzewa czerwona, śmiałek darniowy, trzęślica modra, turzyce rodzime
gunera chilijska	<i>Gunnera tinctoria</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy; WCA Schedule 9, zakaz sadzenia w środowisku.	krwawnica pospolita, wiązówka błotna, sadziec konopiasty, firletka poszarpana, krwiściąg lekarski
gymnokoronis dębolistny	<i>Gymnocoronis spilanthoides</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
brak utrwalonej polskiej nazwy	<i>Hakea sericea</i>	IGO UE	głóg jednoszyjkowy, tarnina, róża dzika, jałowiec pospolity, dereń świdwa
barszcz Mantegazziego	<i>Heracleum mantegazzianum</i>	IGO UE. Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu; Anglia i Walia: lista IAS oraz WCA Schedule 9.	krwawnica pospolita, wiązówka błotna, sadziec konopiasty, firletka poszarpana, krwiściąg lekarski
barszcz perski	<i>Heracleum persicum</i>	IGO UE. Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu; Anglia i Walia: lista IAS.	krwawnica pospolita, wiązówka błotna, sadziec konopiasty, firletka poszarpana, krwiściąg lekarski
barszcz Sosnowskiego	<i>Heracleum sosnowskyi</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	krwawnica pospolita, wiązówka błotna, sadziec konopiasty, firletka poszarpana, krwiściąg lekarski
wąkrota jaskrowata	<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
chmiel japoński	<i>Humulus scandens</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski tam, gdzie regionalnie właściwy
niecierpek pomarańczowy	<i>Impatiens capensis</i>	IGO PL; wykluczyć z nasadzeń.	krwawnica pospolita, wiązówka błotna, sadziec konopiasty, firletka poszarpana, krwiściąg lekarski
niecierpek gruczołowy	<i>Impatiens glandulifera</i>	IGO UE. Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu; Anglia i Walia: lista IAS oraz WCA Schedule 9.	krwawnica pospolita, wiązówka błotna, sadziec konopiasty, firletka poszarpana, krwiściąg lekarski
rdest wielokłosowy	<i>Koenigia polystachya</i>	IGO UE; wykluczyć z nowych nasadzeń.	krwawnica pospolita, wiązówka błotna, sadziec konopiasty, firletka poszarpana, krwiściąg lekarski
lagarosyfon wielki	<i>Lagarosiphon major</i>	IGO UE. Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu; Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
brak utrwalonej polskiej nazwy	<i>Lespedeza cuneata</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	komonica zwyczajna, koniczyna łąkowa, wyka ptasia, groszek łąkowy

Gatunki obce, których nie należy sadzić

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Status	Rodzime alternatywy / zalecenie
brak utrwalonej polskiej nazwy	<i>Ludwigia grandiflora</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
brak utrwalonej polskiej nazwy	<i>Ludwigia peploides</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
wężówka japońska	<i>Lygodium japonicum</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski tam, gdzie regionalnie właściwy
brak utrwalonej polskiej nazwy	<i>Microstegium vimineum</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	porzeczka alpejska, leszczyna pospolita, bluszcz kurdybanek, dąbrówka rozłogowa, miodunka čma
wywłócznik brazylijski	<i>Myriophyllum aquaticum</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
wywłócznik różnolistny	<i>Myriophyllum heterophyllum</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
brak utrwalonej polskiej nazwy	<i>Nanozostera japonica</i> / <i>Zostera japonica</i>	IGO UE, dodana w 2025	alternatywy wymagają osobnej konsultacji dla siedlisk słonawych i morskich
partenium ambrozjowate	<i>Parthenium hysterophorus</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	lebiodka pospolita, świerzbica polna, szalwia łąkowa, krwawnik pospolity, komonica zwyczajna
rozplenica szczecinkowata	<i>Pennisetum setaceum</i> / <i>Cenchrus setaceus</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	kostrzewa owcza, kostrzewa czerwona, śmiałek darniowy, trzęślica modra, turzyce rodzime
brak utrwalonej polskiej nazwy	<i>Persicaria perfoliata</i> / <i>Polygonum perfoliatum</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski tam, gdzie regionalnie właściwy
pistia rozetkowa	<i>Pistia stratiotes</i>	IGO UE	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
jadłoszyn baziowaty	<i>Prosopis juliflora</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	głóg jednoszyjkowy, tarnina, róża dzika, jałowiec pospolity, dereń świdwa
opornik łąkowy, kudzu	<i>Pueraria montana</i> var. <i>lobata</i> / <i>Pueraria lobata</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski tam, gdzie regionalnie właściwy
rdestowiec czeski	<i>Reynoutria × bohemica</i>	IGO UE, dodany w 2025	kalina koralowa, dereń świdwa, kruszyna pospolita, wierzy krzewiaste, wiązówka błotna, sadziec konopiasty
rdestowiec japoński, ostrokończysty	<i>Reynoutria japonica</i>	IGO UE, dodany w 2025	kalina koralowa, dereń świdwa, kruszyna pospolita, wierzy krzewiaste, wiązówka błotna, sadziec konopiasty
rdestowiec sachaliński	<i>Reynoutria sachalinensis</i>	IGO UE, dodany w 2025	kalina koralowa, dereń świdwa, kruszyna pospolita, wierzy krzewiaste, wiązówka błotna, sadziec konopiasty
salwinia uciążliwa	<i>Salvinia molesta</i> / <i>Salvinia adnata</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
smokrzyn łojodajny	<i>Triadica sebifera</i> / <i>Sapium sebiferum</i>	IGO UE. Anglia i Walia: lista IAS, zakaz importu, sprzedaży i uprawy.	olsza czarna, wiąz szypułkowy, dąb szypułkowy, wierzba biała

Gatunki obce, których nie należy sadzić

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Status	Rodzime alternatywy / zalecenie
kolcolist zachodni	<i>Ulex europaeus</i>	IGO PL	głóg jednoszyjkowy, tarnina, róża dzika, jałowiec pospolity, dereń świdwa
tulejnik amerykański	<i>Lysichiton americanus</i>	IGO UE. Gatunek wodno-błotny; wykluczyć z nasadzeń przy ciekach, źródłiskach, rowach i zbiornikach.	kosaciec żółty, knieć błotna, krwawnica pospolita, wiązówka błotna

Gatunki obce, których nie należy sadzić

7. Kategoria B - gatunki inwazyjne lub potencjalnie inwazyjne według źródeł krajowych

Te gatunki nie muszą być obecnie objęte dodatkowymi zakazami z list IGO UE lub IGO PL, ale są rozpoznane w polskich źródłach naukowych, bazach lub opracowaniach jako inwazyjne, potencjalnie inwazyjne albo wyraźnie problematyczne. W nasadzeniach należy w pierwszej kolejności zastępować je odpowiednimi gatunkami rodzimymi.

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Podstawa ostrożności	Rodzime alternatywy
klon jesionolistny	<i>Acer negundo</i>	GDOŚ/ocena ryzyka Harmonia+PL; gatunek problematyczny i inwazyjny m.in. w dolinach rzecznych	wiąz szypułkowy, klon polny, dąb szypułkowy, wierzba biała
wyczyniec polny	<i>Alopecurus myosuroides</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny w Polsce, przede wszystkim segetalny i ruderalny	kostrzewa czerwona, kostrzewa owcza, wiechlina łąkowa, mietlica pospolita
ambrozja bylicolistna	<i>Ambrosia artemisiifolia</i>	GDOŚ; gatunek obcy problematyczny, także zdrowotnie	krwawnik pospolity, marchew zwyczajna, bylica pospolita tam, gdzie właściwa, roślinność łąkowa właściwa dla siedliska
świdośliwa Lamarcka	<i>Amelanchier × lamarckii</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: obcy krzew/drzewo, którego zadomowienie na obszarach cennych przyrodniczo może zagrażać bioróżnorodności; odradzać w nasadzeniach.	jarząb pospolity, dzika jabłoń, grusza polna, głóg, tarnina
świdośliwa kłosowa	<i>Amelanchier spicata</i>	GDOŚ; gatunek obcy wskazywany jako problematyczny	jarząb pospolity, dzika jabłoń, grusza polna, głóg
aronia śliwolistna	<i>Aronia × prunifolia</i>	IOP PAN: inwazyjny gatunek obcy; w krajowych opracowaniach wskazywana jako gatunek lokalnie inwazyjny i stopniowo zajmujący nowe stanowiska.	jarząb pospolity, dzika jabłoń, grusza polna, głóg jednoszyjkowy, dereń świdwa, kalina koralowa
uczep amerykański	<i>Bidens frondosa</i>	GDOŚ/IOP; gatunek problematyczny m.in. dla siedlisk wilgotnych. Portugalia: krajowa lista gatunków inwazyjnych.	uczep trójlistkowy, krwawnica pospolita, przytulia błotna, mięta nadwodna
stokłosa spłaszczona	<i>Bromus carinatus</i>	GDOŚ; trawa obca problematyczna lokalnie	kostrzewa czerwona, kostrzewa owcza, wiechlina łąkowa, śmiatek darniowy
budleja Dawida / budleja Davida	<i>Buddleja davidii</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek potencjalnie inwazyjny występujący w Polsce; EPPO; Szwajcaria: zakaz obrotu od 2024; Hiszpania: krajowy katalog IGO.	lebiodka pospolita, sadzic konopiasty, świerzbica polna, krwawnica pospolita
rukiewnik wschodni	<i>Bunias orientalis</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny w Polsce. Dodatkowo ujmowany na europejskich listach ryzyka; odradzać w nasadzeniach	krwawnik pospolity, marchew zwyczajna, żmijowiec zwyczajny, chaber łąkowy, świerzbica polna
wiązowiec zachodni	<i>Celtis occidentalis</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: obce drzewo i krzewy mogące zagrażać bioróżnorodności po zadomowieniu; IOP PAN: inwazyjny gatunek obcy.	wiąz szypułkowy, wiąz polny, wiąz górski, klon polny, lipa drobnolistna, grab pospolity
świerząbek złotawy	<i>Chaerophyllum aureum</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny regionalnie/lokalnie; odradzać nasadzenia, w szczególności w pobliżu okrajków, zarośli i siedlisk świeżych.	dziewięćleśny, marchew zwyczajna, świerżbki rodzime właściwe siedliskowo, roślinność okrajkowa rodzima
powojnik pnący	<i>Clematis vitalba</i>	GDOŚ; stosować ostrożnie poza naturalnym/regionalnym zasięgiem	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski regionalnie

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Podstawa ostrożności	Rodzime alternatywy
konyza kanadyjska / przymiotno kanadyjskie	<i>Conyza canadensis</i> = <i>Erigeron canadensis</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny w Polsce, częsty na siedliskach ruderalnych	krwawnik pospolity, marchew zwyczajna, cykoria podróżnik, żmijowiec zwyczajny
dereń rozłogowy	<i>Cornus sericea</i>	GDOŚ/EPPO; krzew obcy, ryzyko m.in. w siedliskach wilgotnych. Szwajcaria: zakaz obrotu; Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu.	dereń świdwa, kalina koralowa, kruszyna pospolita, wierzy krzewiaste
irga błyszcząca	<i>Cotoneaster lucidus</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek potencjalnie inwazyjny występujący w Polsce	głóg jednoszyjkowy, róża dzika, tarnina, dereń świdwa, trzmielina zwyczajna
naparstnica purpurowa	<i>Digitalis purpurea</i>	IOP PAN: inwazyjny gatunek obcy; w krajowych opracowaniach ujmowana jako gatunek o ujawnionych właściwościach inwazyjnych w części regionów.	dzwonek pokrzywolisty, bukwica zwyczajna, szalwia łąkowa, dziewanny rodzime właściwe siedliskowo
dwurząd murowy	<i>Diploaxis muralis</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny w Polsce, związany głównie z siedliskami ruderalnymi	żmijowiec zwyczajny, krwawnik pospolity, marchew zwyczajna, jastrun właściwy
chwastnica jednostronna / kurze proso	<i>Echinochloa crus-galli</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny w Polsce, głównie segetalny i ruderalny	kostrzewa czerwona, wiechlina łąkowa, mietlica pospolita, roślinność łąkowa właściwa siedlisku
moczarka kanadyjska	<i>Elodea canadensis</i>	GDOŚ/IOP; inwazyjna roślina wodna. Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdestnice rodzime
wierzbownica gruczołowata	<i>Epilobium ciliatum</i> = <i>Epilobium adenocaulon</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny w Polsce, problematyczny zwłaszcza na siedliskach wilgotnych i ruderalnych.	wierzbownica kosmata tam, gdzie właściwa siedliskowo, krwawnica pospolita, firletka poszarpana, mięta nadwodna
miłka połabska	<i>Eragrostis albensis</i>	GDOŚ; gatunek problematyczny m.in. w siedliskach rzecznych i ruderalnych	kostrzewa owcza, mietlica pospolita, szczotliha siwa na ubogich piaskach
erechites jastrzębcowaty	<i>Erechtites hieraciifolius</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny w Polsce	sadziec konopiasty, krwawnik pospolity, marchew zwyczajna, roślinność okrajowa rodzima
przymiotno białe / przymiotno roczne	<i>Erigeron annuus</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny w Polsce; GDOŚ/IOP: gatunek obcy zadomowiony i problematyczny lokalnie. Szwajcaria: zakaz obrotu.	jastrun właściwy, krwawnik pospolity, chaber łąkowy, marchew zwyczajna
kroplik żółty	<i>Erythranthe guttata</i> = <i>Mimulus guttatus</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012; GDOŚ/ocena ryzyka Harmonia+PL: gatunek problematyczny m.in. w siedliskach wilgotnych	firletka poszarpana, kniec błotna, przytulia błotna, mięta nadwodna
nawłóć wąskolistna	<i>Euthamia graminifolia</i> = <i>Solidago graminifolia</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012; GDOŚ: gatunek obcy związany z problemem obcych nawłoci.	nawłóć pospolita, chaber łąkowy, krwawnik pospolity, świerzbnica polna
jesion pensylwański	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	GDOŚ; obce drzewo problematyczne m.in. w dolinach rzecznych	wiąz szypułkowy, olsza czarna, dąb szypułkowy, wierzba biała
żółtlica drobnokwiatowa	<i>Galinsoga parviflora</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny w Polsce, głównie segetalny i ruderalny	roślinność łąkowa właściwa siedlisku, krwawnik pospolity, marchew zwyczajna
żółtlica owłosiona / żółtlica włochata	<i>Galinsoga quadriradiata</i> = <i>Galinsoga ciliata</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny w Polsce, głównie segetalny i ruderalny	roślinność łąkowa właściwa siedlisku, krwawnik pospolity, marchew zwyczajna

Gatunki obce, których nie należy sadzić

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Podstawa ostrożności	Rodzime alternatywy
ślonecznik bulwiasty, topinambur	<i>Helianthus tuberosus</i>	GDOŚ/IOP; gatunek obcy, lokalnie silnie inwazyjny	sadziec konopiasty, dzięgiel leśny, wiazówka błotna, chaber łąkowy
jęczmień płonny	<i>Hordeum murinum</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny regionalnie/lokalnie	kostrzewa czerwona, kostrzewa owcza, wiechlina łąkowa, mietlica pospolita
niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i>	GDOŚ/IOP; inwazyjny gatunek obcy	dąbrówka rozłogowa, miodunka ćma, fiołki leśne, bluszcz kurdybanek
orzech włoski	<i>Juglans regia</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny regionalnie/lokalnie; opracowania krajowe i kodeks dobrych praktyk GDOŚ wskazują na regionalną lub potencjalną inwazyjność. Gatunek sadowniczy, ale nie powinien być stosowany jako nasadzenie	leszczyna pospolita, dzika jabłoń, grusza polna, jarzab pospolity, dąb szypułkowy
sit chudy	<i>Juncus tenuis</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny w Polsce	sit rozpierzchły, sit siny, turzyce rodzime właściwe siedliskowo
rzęsa drobna	<i>Lemna minuta</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek potencjalnie inwazyjny występujący w Polsce	rzęsa mała, spirodela wielokorzeniowa, żabiściek pływający
rzęsa turionowa	<i>Lemna turionifera</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny regionalnie/lokalnie	rzęsa mała, spirodela wielokorzeniowa, żabiściek pływający
życica wielokwiatowa	<i>Lolium multiflorum</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny regionalnie/lokalnie	kostrzewa czerwona, wiechlina łąkowa, mietlica pospolita, śmiałek darniowy
łubin trwały	<i>Lupinus polyphyllus</i>	GDOŚ/EPPO: gatunek problematyczny m.in. w siedliskach półnaturalnych. Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu.	wyka ptasia, groszek łąkowy, komonica zwyczajna, koniczyna łąkowa
kolcowój pospolity	<i>Lycium barbarum</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny regionalnie/lokalnie	róża dzika, głóg jednoszyjkowy, tarnina, dereń świda
tojeść kropkowana	<i>Lysimachia punctata</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny regionalnie/lokalnie	tojeść pospolita, krwawnica pospolita, firletka poszarpana, wiazówka błotna
mahonia pospolita	<i>Mahonia aquifolium</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek potencjalnie inwazyjny występujący w Polsce	porzeczka alpejska, trzmielina zwyczajna, leszczyna, cis pospolity tylko z uzasadnieniem
sparceta siewna	<i>Onobrychis viciifolia</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny regionalnie/lokalnie	komonica zwyczajna, wyka ptasia, groszek łąkowy, koniczyna łąkowa
szczawik rożkowaty	<i>Oxalis corniculata</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek potencjalnie inwazyjny występujący w Polsce	dąbrówka rozłogowa, bluszcz kurdybanek, fiołki rodzime, poziomka pospolita
szczawik żółty	<i>Oxalis fontana</i> = <i>Oxalis stricta</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny w Polsce	dąbrówka rozłogowa, bluszcz kurdybanek, fiołki rodzime, poziomka pospolita
winobluszcz zaroślowy / winobluszcz pięciolistkowy	<i>Parthenocissus inserta</i> / <i>Parthenocissus quinquefolia</i>	GDOŚ; gatunki obce, lokalnie dziczejące. Anglia i Walia: WCA Schedule 9, zakaz sadzenia w środowisku dla P. inserta i P. quinquefolia.	bluszcz pospolity, chmiel zwyczajny, wiciokrzew pomorski regionalnie
poziomkówka indyjska	<i>Potentilla indica</i> = <i>Duchesnea indica</i>	IOP PAN: inwazyjny gatunek obcy; badania z Polski wskazują zdolność rozrastania m.in. w lasach łęgowych, parkach i siedliskach miejskich.	poziomka pospolita, poziomka twardawa tam, gdzie właściwa, dąbrówka rozłogowa, bluszcz kurdybanek, fiołki rodzime
czeremcha amerykańska	<i>Prunus serotina</i> = <i>Padus serotina</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012; GDOŚ/IOP/EPPO: inwazyjny gatunek obcy. Szwajcaria: zakaz obrotu.	czeremcha zwyczajna, głóg, tarnina, dzika jabłoń, jarzab pospolity

Gatunki obce, których nie należy sadzić

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Podstawa ostrożności	Rodzime alternatywy
czeremcha wirginijska	<i>Prunus virginiana</i> = <i>Padus virginiana</i>	IOP PAN: gatunek obcy w Polsce; opracowania krajowe wskazują zdziczenie i zadomowienie, a EPPO odnotowuje sygnały inwazyjności w Europie Północnej.	czeremcha zwyczajna, głóg jednoszyjkowy, tarnina, dzika jabłoń, jarzab pospolity
dąb czerwony	<i>Quercus rubra</i>	GDOŚ/IOP; inwazyjny gatunek obcy	dąb szypułkowy, dąb bezszypułkowy, lipa drobnolistna, grab pospolity
sumak octowiec	<i>Rhus typhina</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny regionalnie/lokalnie	jarzab pospolity, głóg jednoszyjkowy, dzika jabłoń, grusza polna, dereń świda
robinia akacjowa	<i>Robinia pseudoacacia</i>	GDOŚ/IOP; inwazyjny gatunek obcy. Portugalia: krajowa lista gatunków inwazyjnych.	grusza polna, głóg jednoszyjkowy, jarzab pospolity, klon polny, dąb bezszypułkowy
róża wielokwiatowa	<i>Rosa multiflora</i>	IOP PAN: gatunek obcy w Polsce; odradzać prewencyjnie ze względu na zdolność tworzenia gęstych zarośli i znane problemy inwazyjne poza Europą.	róża dzika, róża rdzawa, róża polna, tarnina, głóg jednoszyjkowy
róża pomarszczona	<i>Rosa rugosa</i>	GDOŚ/IOP; gatunek obcy problematyczny, szczególnie na piaskach. Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu; Anglia i Walia: WCA Schedule 9.	róża dzika, róża rdzawa, róża polna, tarnina, głóg
rudbekia naga	<i>Rudbeckia laciniata</i>	GDOŚ/IOP; gatunek obcy problematyczny m.in. w siedliskach wilgotnych	sadziec konopiasty, krwawnica pospolita, wiązówka błotna, dzięgiel leśny
starzec wąskolistny / starzec nierównozębny	<i>Senecio inaequidens</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek potencjalnie inwazyjny występujący w Polsce; EPPO List of invasive alien plants; Hiszpania: krajowy katalog IGO.	krwawnik pospolity, żmijowiec zwyczajny, marchew zwyczajna, cykoria podróżnik
nawłóć kanadyjska	<i>Solidago canadensis</i>	GDOŚ/IOP/EPPO; gatunek obcy inwazyjny. Szwajcaria: zakaz obrotu; Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu.	nawłóć pospolita, chaber łukowy, krwawnica pospolita, sadziec konopiasty, czarcikęs łukowy
nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i>	GDOŚ/IOP/EPPO; gatunek obcy inwazyjny. Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu.	nawłóć pospolita, krwawnica pospolita, wiązówka błotna, sadziec konopiasty
spartyna angielska	<i>Spartina anglica</i>	GDOŚ; gatunek problematyczny m.in. w siedliskach słonawych i nadmorskich	alternatywy wymagają konsultacji dla siedlisk słonawych i nadmorskich
tawuła kutnerowata	<i>Spiraea tomentosa</i>	GDOŚ; gatunek obcy potencjalnie problematyczny	kalina koralowa, kruszyna pospolita, wiązówka błotna, krwawnica pospolita
astrowiec orzęsiony	<i>Symphyotrichum ciliatum</i> = <i>Brachyactis ciliata</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek potencjalnie inwazyjny występujący w Polsce	czarcikęs łukowy, sadziec konopiasty, chaber łukowy, krwawnica pospolita
aster nowobelgijski, aster wierzbolistny i pokrewne astrы północnoamerykańskie	<i>Symphyotrichum novi-belgii</i> / <i>Symphyotrichum x salignum</i> ; dawne nazwy: <i>Aster novi-belgii</i> / <i>Aster x salignus</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012 oraz GDOŚ/IOP PAN: obce astrы północnoamerykańskie tworzą trwałe, rozrastające się płaty	aster gawędka tam, gdzie właściwy siedliskowo, czarcikęs łukowy, sadziec konopiasty, krwawnica pospolita, chaber łukowy
telekia wspaniała / smotrawa okazała	<i>Telekia speciosa</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny regionalnie/lokalnie	sadziec konopiasty, wiązówka błotna, dzięgiel leśny, krwawnica pospolita
koniczyna odstająca	<i>Trifolium patens</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek potencjalnie inwazyjny występujący w Polsce.	koniczyna łąkowa, koniczyna biała, komonica zwyczajna, wyka ptasia

Gatunki obce, których nie należy sadzić

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Podstawa ostrożności	Rodzime alternatywy
pałka wysmukła	<i>Typha laxmannii</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek potencjalnie inwazyjny występujący w Polsce	pałka szerokolistna lub wąskolistna tylko w odpowiedniej skali, kosaciec żółty, turzyce, sity
borówka wysoka / borówka amerykańska	<i>Vaccinium corymbosum</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek potencjalnie inwazyjny występujący w Polsce	jarzab pospolity, dzika jabłoń, grusza polna, głóg, dereń świdwa
żurawina wielkoowocowa	<i>Vaccinium macrocarpon</i> = <i>Oxycoccus macrocarpos</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek potencjalnie inwazyjny występujący w Polsce	żurawina błotna tylko w działaniach ochronnych i z legalnego lokalnego materiału; wrzos, borówka czarna tam, gdzie siedliskowo właściwe
przetacznik nitkowaty	<i>Veronica filiformis</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny regionalnie/lokalnie	dąbrówka rozłogowa, bluszcz kurdybanek, fiołki rodzime, przetaczniki rodzime właściwe siedliskowo
przetacznik obcy	<i>Veronica peregrina</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny regionalnie/lokalnie	niezapominajka błotna, przytulia błotna, knieć błotna, rośliność wilgotna właściwa siedlisku
przetacznik perski	<i>Veronica persica</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny w Polsce, głównie segetalny i ruderalny	przetaczniki rodzime właściwe siedliskowo, fiołki, dąbrówka rozłogowa, bluszcz kurdybanek
wyka brudnożółta	<i>Vicia grandiflora</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny regionalnie/lokalnie	wyka ptasia, groszek łąkowy, komonica zwyczajna, koniczyzna łąkowa
rzepień włoski	<i>Xanthium albinum</i>	GDOŚ; gatunek problematyczny m.in. w siedliskach rzecznych. GDOŚ/ocena ryzyka Harmonia+PL; gatunek obcy problematyczny lokalnie.	uczep trójlistkowy, krwawnik pospolity, marchew zwyczajna, roślinność nadrzeczna właściwa dla siedliska
szczaw omszony	<i>Rumex confertus</i>	Tokarska-Guzik et al. 2012: gatunek inwazyjny regionalnie/lokalnie	szczaw zwyczajny tam, gdzie właściwy siedliskowo, krwawnica pospolita, wiązówka błotna, sadziec konopiasty

8. Kategoria C - gatunki odradzane ze względu na zakazy, ograniczenia i listy ryzyka w państwach europejskich

Ta kategoria obejmuje gatunki, które nie muszą być obecnie objęte zakazem w Polsce, ale są zakazane, ograniczane albo wskazywane jako inwazyjne lub problematyczne w innych państwach europejskich, w tym w państwach Unii Europejskiej, albo na listach EPPO. Dla Polski jest to ważny sygnał ostrzegawczy, zwłaszcza w warunkach ocieplającego się klimatu. W przypadku gatunków objętych zakazami w Hiszpanii lub Portugalii nie chodzi o automatyczne przeniesienie obcego prawa do Polski, ale o zastosowanie zasady ostrożności: jeżeli państwo europejskie zakazuje obrotu, uprawy, sadzenia lub wprowadzania danego gatunku ze względów inwazyjnych, nie powinien on być promowany w nasadzeniach w Polsce.

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Sygnał ostrzegawczy	Rodzime alternatywy
amorka krzewiasta	<i>Amorpha fruticosa</i>	EPPO List of invasive alien plants; Szwajcaria: zakaz obrotu.	kalina koralowa, dereń świda, kruszyna pospolita, wierzy krzewiaste
akebia pięciolistkowa	<i>Akebia quinata</i>	EPPO Observation List	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski tam, gdzie regionalnie właściwy
aponogeton dwukłosowy	<i>Aponogeton distachyos</i>	EPPO List of invasive alien plants, 2026	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdzestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
arauja jedwabista	<i>Araujia sericifera</i>	EPPO List of invasive alien plants, 2024	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski tam, gdzie regionalnie właściwy
lasecznica trzcinowata	<i>Arundo donax</i>	EPPO List of invasive alien plants; Hiszpania i Portugalia: krajowe listy gatunków inwazyjnych.	trzcina pospolita tylko tam, gdzie naturalnie właściwa, śmiełek darniowy, turzyce, wiązówka
karpobrot jadalny i pokrewne	<i>Carpobrotus edulis</i> / <i>C. acinaciformis</i>	EPPO List of invasive alien plants; Hiszpania i Portugalia: krajowe listy gatunków inwazyjnych.	macierzanka piaskowa, goździk kropkowany, jasieniec piaskowy, rozchodnik ostry
cibora jadalna	<i>Cyperus esculentus</i>	EPPO List of invasive alien plants	turzyce rodzime, sity, mięta nadwodna, przytulia błotna
moczarka gęsta	<i>Egeria densa</i>	EPPO List of invasive alien plants; Hiszpania i Portugalia: krajowe listy gatunków inwazyjnych.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdzestnice rodzime
wilczomlecz Davida	<i>Euphorbia davidii</i>	EPPO List, 2024. EPPO wskazuje ryzyko; jeżeli brak potwierdzonego zakazu krajowego, stosować zasadę ostrożności.	krwawnik pospolity, marchew zwyczajna, żmijowiec zwyczajny
wilczomlecz różnolistny	<i>Euphorbia heterophylla</i>	EPPO List, 2024. EPPO wskazuje ryzyko; jeżeli brak potwierdzonego zakazu krajowego, stosować zasadę ostrożności.	krwawnik pospolity, marchew zwyczajna, roślinność łąkowa właściwa dla siedliska
rdzestwka Auberta, rdzestw Auberta	<i>Fallopia aubertii</i> = <i>Polygonum aubertii</i> ; często ujmowany jako <i>Fallopia baldschuanica</i> / <i>Reynoutria baldschuanica</i>	EPPO List of invasive alien plants	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski regionalnie
hydrilla okółkowa	<i>Hydrilla verticillata</i>	EPPO List of invasive alien plants; w wielu państwach traktowany jako gatunek wysokiego ryzyka dla wód.	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdzestnice rodzime
leucaena	<i>Leucaena leucocephala</i> subsp. <i>glabrata</i>	EPPO List, 2025	klon polny, lipa drobnolistna, głóg, grusza polna

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Sygnal ostrzegawczy	Rodzime alternatywy
wiciokrzew japoński	<i>Lonicera japonica</i>	Portugalia: krajowa lista gatunków inwazyjnych; Szwajcaria: zakaz obrotu; EPPO Observation List.	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski regionalnie
kolcowój szerokokolczasty	<i>Lycium ferocissimum</i>	EPPO List, 2023	róża dzika, tarnina, głóg, dereń świda
miodla pospolita	<i>Melia azedarach</i>	EPPO Observation List, 2025	jarzab pospolity, dzika jabłoń, grusza polna, klon polny
miskant chiński	<i>Miscanthus sinensis</i>	EPPO Observation List; trawa ozdobna w handlu	śmiatek darniowy, trzęślica modra, kostrzewa czerwona, turzyce
ostnice obce	<i>Nassella tenuissima</i> / <i>N. trichotoma</i> / <i>N. neesiana</i>	EPPO Observation List	kostrzewa owcza, kostrzewa czerwona, mietlica pospolita
szczawik żółty	<i>Oxalis pes-caprae</i>	EPPO List of invasive alien plants	dąbrowka rozłogowa, bluszcz kurdybanek, fiołka, roślinność okrywowa rodzima
paspalum dwukłosowe	<i>Paspalum distichum</i>	EPPO List of invasive alien plants	mietlica rozłogowa, śmiatek darniowy, turzyce, sity
paulownia omszona	<i>Paulownia tomentosa</i>	EPPO Alert List; Szwajcaria: zakaz obrotu od 2024.	lipa drobnolistna, klon polny, wiąz szypułkowy, jarzab pospolity
bambusy inwazyjne / rozłogowe	<i>Phyllostachys aurea</i> / <i>Pseudosasa japonica</i> / <i>Sasa palmata</i>	EPPO Alert List dla wybranych taksonów; Szwajcaria: zakaz obrotu dla <i>Pseudosasa japonica</i> .	grab pospolity, ligustr pospolity, głóg, dereń świda, porzeczka alpejska
rozplaw sercowaty	<i>Pontederia cordata</i>	EPPO Alert List	kosaciec żółty, krwawnica pospolita, mięta nadwodna, żabiściek pływający
laurowiśnia wschodnia	<i>Prunus laurocerasus</i>	Szwajcaria: zakaz obrotu od 2024; brak wpisu na liście IGO UE. Gatunek odradzany przewencyjnie ze względu na dziczenie i wpływ na runo w Europie Zachodniej.	grab pospolity, ligustr pospolity, porzeczka alpejska, głóg, cis pospolity tylko z uzasadnieniem
orzechowiec kaukaski	<i>Pterocarya fraxinifolia</i>	EPPO List, 2025	wiąz szypułkowy, olsza czarna, dąb szypułkowy, wierzba biała
różanecznik pontyjski	<i>Rhododendron ponticum</i>	EPPO Observation List	kruszyna pospolita, kalina koralowa, porzeczka alpejska, leszczyna
kapturnica purpurowa	<i>Sarracenia purpurea</i>	EPPO Observation List	rosiczki i inne gatunki chronione tylko w działaniach ochronnych; w nasadzeniach raczej nie stosować
harbuźnik kolczasty	<i>Sicyos angulatus</i>	EPPO List of invasive alien plants; w części państw europejskich gatunek regulowany jako inwazyjny.	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski regionalnie
tawuła japońska	<i>Spiraea japonica</i>	EPPO Observation List, 2025; nadal częsta w handlu	dereń świda, kalina koralowa, głóg, porzeczka alpejska, róża dzika
tawuła biała	<i>Spiraea alba</i>	EPPO Observation List, 2025	kalina koralowa, kruszyna pospolita, wiązówka błotna, krwawnica
konopie palmowe, szorstkowiec Fortuneo	<i>Trachycarpus fortunei</i>	Szwajcaria: zakaz obrotu od 2024.	rodzime drzewa i krzewy dostosowane do siedliska; nie zastępować palmą funkcji przyrodniczych
zizania szerokolistna	<i>Zizania latifolia</i>	EPPO A2 / wcześniejsze listy ryzyka	turzyce rodzime, sity, pałka szerokolistna tylko w odpowiedniej skali, kosaciec żółty
strzałka szerokolistna	<i>Sagittaria latifolia</i>	Portugalia: krajowa lista gatunków inwazyjnych; Szwajcaria: zakaz obrotu; wskazywana w listach ryzyka Europy/Zjednoczonego Królestwa/Szwajcarii.	strzałka wodna rodzima, żabiściek pływający, kosaciec żółty

Gatunki obce, których nie należy sadzić

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Sygnal ostrzegawczy	Rodzime alternatywy
hutujnia sercowata / pstrolistka sercowata	<i>Houttuynia cordata</i>	EPPO Alert List; brak potwierdzonego zakazu w sprawdzonych źródłach, ale gatunek odradzać prewencyjnie.	mięta nadwodna, bluszcz kurdybanek, dąbrówka rozłogowa, przytulia błotna
akacja srebrzysta	<i>Acacia dealbata</i>	Hiszpania i Portugalia: gatunek objęty krajowymi listami gatunków inwazyjnych; Szwajcaria: zakaz obrotu.	klon polny, grusza polna, jarząb pospolity, głóg jednoszyjkowy, lipa drobnolistna
akacja czarna	<i>Acacia melanoxylon</i>	Hiszpania i Portugalia: gatunek objęty krajowymi listami gatunków inwazyjnych.	olsza czarna, wiąz szypułkowy, lipa drobnolistna, dąb szypułkowy
agawa amerykańska	<i>Agave americana</i>	Hiszpania i Portugalia: gatunek objęty krajowymi listami gatunków inwazyjnych	jałowiec pospolity, róża dzika, tarnina, żmijowiec zwyczajny, rozchodnik ostry
szparag ostrolistny / afrykański	<i>Asparagus asparagoides</i>	Hiszpania i Portugalia: gatunek objęty krajowymi listami gatunków inwazyjnych	bluszcz pospolity, przytulia wonna, dąbrówka rozłogowa, bluszcz kurdybanek
kanna, paciorecznik indyjski	<i>Canna indica</i>	gatunek ozdobny wskazany na listach inwazyjnych w cieplejszych regionach Europy; odradzać prewencyjnie	kosaciec żółty, krwawnica pospolita, sadzic konopiasty, wiązówka błotna
eukaliptus kulisty i inne eukaliptusy	<i>Eucalyptus globulus</i> / <i>Eucalyptus</i> spp.	Hiszpania i Portugalia: wybrane eukaliptusy są objęte listami lub ograniczeniami inwazyjnymi; odradzać jako drzewa ozdobne w nasadzeniach	lipa drobnolistna, klon polny, dąb bezszypułkowy, grusza polna
kolcosił Siebolda	<i>Eleutherococcus sieboldianus</i> / <i>Acanthopanax sieboldianus</i>	gatunek obcy wskazany w Europie jako problematyczny lokalnie; odradzać prewencyjnie w nasadzeniach	głóg jednoszyjkowy, dereń świda, tarnina, róża dzika
kroscmia ogrodowa	<i>Crocasmia</i> × <i>crocasmiflora</i>	Portugalia: gatunek objęty krajową listą gatunków inwazyjnych; Anglia i Walia: WCA Schedule 9, zakaz sadzenia w środowisku.	kosaciec żółty na wilgotne miejsca, firletka poszarpana, krwawnica pospolita, jastrun właściwy
żmijowiec wspinały	<i>Echium candicans</i>	Portugalia: gatunek objęty krajową listą gatunków inwazyjnych w regionach wyspiarskich; odradzać prewencyjnie jako roślinę ozdobną	żmijowiec zwyczajny, szalwia łąkowa, lebiodka pospolita, świerznica polna
figowiec sprężysty	<i>Ficus elastica</i>	Portugalia: gatunek objęty listą gatunków inwazyjnych w regionach wyspiarskich; odradzać w zieleni zewnętrznej	gatunek nie ma bezpośredniej rodzimej alternatywy; w nasadzeniach wybierać drzewa rodzime właściwe siedliskowo
wilec indyjski	<i>Ipomoea indica</i>	Hiszpania i Portugalia: gatunek objęty krajowymi listami gatunków inwazyjnych.	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski tam, gdzie regionalnie właściwy
mirtowiec nowozelandzki	<i>Leptospermum scoparium</i>	Portugalia: gatunek objęty krajową listą gatunków inwazyjnych w regionach wyspiarskich; odradzać prewencyjnie	wrzos zwyczajny na kwaśne ubogie piaski, jałowiec pospolity, róża dzika, głóg
cyfomandra grubolistna	<i>Solanum betaceum</i>	gatunek użytkowo-ozdobny obcy; w cieplejszych krajach wykazuje zdolność dziczenia; odradzać w nasadzeniach	dzika jabłoń, grusza polna, jarząb pospolity jako gatunki owocujące dla ptaków
psianka maurytyjska	<i>Solanum mauritianum</i>	Portugalia: gatunek objęty krajową listą gatunków inwazyjnych	bez czarny, dereń świda, jarząb pospolity, głóg
myoporum szerokolistne	<i>Myoporum laetum</i>	Hiszpania: gatunek objęty krajowym katalogiem gatunków inwazyjnych	dereń świda, kalina koralowa, głóg, jarząb pospolity
grzybieńczyk meksykański / grzybień meksykański	<i>Nymphaea mexicana</i>	Hiszpania: gatunek objęty krajowym katalogiem gatunków inwazyjnych	grązel żółty, grzybienie białe tylko w uzasadnionych siedliskach, żabiściek pływający

Gatunki obce, których nie należy sadzić

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Sygnal ostrzegawczy	Rodzime alternatywy
szkarłatka amerykańska	<i>Phytolacca americana</i>	Portugalia: gatunek objęty krajową listą gatunków inwazyjnych; w Polsce gatunek obcy spotykany lokalnie	bez czarny, kalina koralowa, dereń świda, trzmielina zwyczajna
pitosporum faliste	<i>Pittosporum undulatum</i>	Portugalia: gatunek objęty krajową listą gatunków inwazyjnych	głóg, dereń świda, kalina koralowa, jarzab pospolity
trzykrotka wężykowata	<i>Tradescantia fluminensis</i>	Hiszpania i Portugalia: gatunek objęty krajowymi listami gatunków inwazyjnych.	bluszcz kurdybanek, dąbrówka rozłogowa, fiołki, miodunka ćma
barwinek większy	<i>Vinca major</i>	Portugalia: gatunek objęty krajową listą gatunków inwazyjnych.	bluszcz kurdybanek, dąbrówka rozłogowa, przytulia wonna, fiołki
werbeny ozdobne	<i>Verbena bonariensis</i> / <i>Verbena rigida</i>	Portugalia: gatunki objęte krajową listą gatunków inwazyjnych.	werbena pospolita, lebiodka pospolita, szalwia łąkowa, świerzbnica polna
cantedeskia etiopska	<i>Zantedeschia aethiopica</i>	Portugalia: gatunek objęty krajową listą gatunków inwazyjnych w regionach wyspiarskich.	kosaciec żółty, kniec błotna, krwawnica pospolita, tojeść pospolita
bylica Verlotów	<i>Artemisia verlotiorum</i>	Szwajcaria: zakaz obrotu. Gatunek odradzany przewencyjnie w nasadzeniach.	krwawnik pospolity, bylica polna na siedliskach suchych, marchew zwyczajna, żmijowiec zwyczajny
rutwica lekarska	<i>Galega officinalis</i>	Szwajcaria: zakaz obrotu. Nie rekomendować w nasadzeniach	wyka ptasia, groszek łąkowy, komonica zwyczajna, krwiciąg lekarski
manna prązkowana	<i>Glyceria striata</i>	Szwajcaria: zakaz obrotu. Odradzać przewencyjnie jako trawę obcą siedlisk wilgotnych.	śmiatek darniowy, turzyce rodzime, sity, mietlica rozłogowa
malina japońska / jeżyna winna	<i>Rubus phoenicolasius</i>	Szwajcaria: zakaz obrotu. Odradzać w nasadzeniach	malina właściwa, jeżyna rodzime tylko w większych założeniach, głóg, tarnina
rozchodnik kaukaski i rozchodnik rozłogowy	<i>Sedum spurium</i> / <i>Sedum stoloniferum</i>	Szwajcaria: zakaz obrotu; Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu z wyjątkami dla dachów zielonych.	rozchodnik ostry, rojnik pospolity tylko tam, gdzie właściwy regionalnie i siedliskowo, macierzanka piaskowa
złotokap zwyczajny i złotokap alpejski	<i>Laburnum anagyroides</i> / <i>Laburnum alpinum</i>	Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu. Odradzać przewencyjnie w nasadzeniach.	głóg jednoszyjkowy, jarzab pospolity, dzika jabłoń, grusza polna
rogownica kutnerowata i rogowica Biebersteina	<i>Cerastium tomentosum</i> / <i>Cerastium biebersteinii</i>	Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu. Odradzać przewencyjnie w nasadzeniach	rogownice rodzime właściwe siedliskowo, macierzanka piaskowa, goździk kropkowany, rozchodnik ostry
trawa pampasowa	<i>Cortaderia selloana</i>	Hiszpania i Portugalia: krajowe listy gatunków inwazyjnych. Odradzać jako trawę ozdobną.	śmiatek darniowy, trzęslica modra, kostrzewa czerwona, turzyce rodzime
lantana pospolita	<i>Lantana camara</i>	Hiszpania i Portugalia: krajowe listy gatunków inwazyjnych. Odradzać jako roślinę ozdobną	lebiodka pospolita, świerzbnica polna, szalwia łąkowa, krwawnica pospolita na wilgotniejszych stanowiskach
opuncje inwazyjne	<i>Opuntia stricta</i> / <i>Opuntia ficus-indica</i> / <i>Cylindropuntia</i> spp.	Hiszpania i Portugalia: wybrane opuncje objęte krajowymi listami lub ograniczeniami inwazyjnymi. Nie stosować w nasadzeniach	jałowiec pospolity, róża dzika, tarnina, rozchodnik ostry, żmijowiec zwyczajny
akant miękki	<i>Acanthus mollis</i>	Portugalia: gatunek ujęty na krajowej liście gatunków inwazyjnych. Odradzać przewencyjnie jako roślinę ozdobną.	dąbrówka rozłogowa, miodunka ćma, kuklik zwisty, fiołki

9. Kategoria D - gatunki obce spotykane w handlu, szkółkach i zieleni urządzonej, które należy odradzać prewencyjnie

Ta kategoria jest szczególnie istotna praktycznie, ponieważ obejmuje gatunki nadal spotykane w sprzedaży, katalogach szkółkarskich, starszych nasadzeniach lub typowych projektach zieleni. Nie każdy z nich ma obecnie taki sam status prawny ani taki sam poziom ryzyka. Wspólna zasada jest jednak prosta: nie powinny być promowane jako gatunki do nasadzeń, zwłaszcza jeżeli istnieją funkcjonalne alternatywy wśród gatunków rodzimych.

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Powód ostrożności	Rodzime alternatywy
klon srebrzysty	<i>Acer saccharinum</i>	drzewo obce, często spotykane w zieleni; odradzać nasadzeń.	klon polny, wiąz szypułkowy, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna
berberys Thunberga	<i>Berberis thunbergii</i>	częsty w handlu; Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu; gatunek inwazyjny/problemowy także poza Europą	głóg jednoszyjkowy, róża dzika, tarnina, berberys zwyczajny tylko tam, gdzie regionalnie i fitosanitarnie uzasadniony
karagana syberyjska	<i>Caragana arborescens</i>	krzew obcy, dawniej często sadzony; lokalnie dziczeje	głóg, tarnina, róża dzika, grusza polna, jałowiec pospolity
irgi obcego pochodzenia	<i>Cotoneaster horizontalis</i> / <i>C. divaricatus</i> / <i>C. dammeri</i> i inne obce irgi ozdobne	część gatunków ograniczana w Europie	głóg, róża dzika, trzmielina zwyczajna, jarzab pospolity, dereń świda
derenie obce ozdobne	<i>Cornus alba</i> / <i>Cornus sericea</i>	częste w szkółkach; <i>C. sericea</i> ujęty na listach ryzyka. Szwajcaria: zakaz obrotu; Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu.	dereń świda, kalina koralowa, kruszyna pospolita, wierzby krzewiaste
oliwnik wąskolistny	<i>Elaeagnus angustifolia</i>	drzewo/krzew obcy, inwazyjny w wielu regionach świata	grusza polna, głóg, jarzab pospolity, klon polny, tarnina
oliwnik baldaszkowy	<i>Elaeagnus umbellata</i>	krzew obcy, inwazyjny w części świata	dereń świda, głóg, tarnina, róża dzika, kalina koralowa
trzmielina oskrzydłona	<i>Euonymus alatus</i>	częsty krzew ozdobny, inwazyjny poza Europą; nie powinien być sadzony.	trzmielina zwyczajna, głóg, dereń świda, kalina koralowa
glediczja trócierniowa	<i>Gleditsia triacanthos</i>	drzewo obce promowane do miast; nie traktować jako zamiennika funkcji przyrodniczych drzew rodzimych	klon polny, lipa drobnolistna, grusza polna, wiąz szypułkowy po poprawie siedliska
ligustr jajolistny i inne ligustry obce	<i>Ligustrum ovalifolium</i> / <i>L. sinense</i>	krzewy obce; część gatunków ligustru inwazyjna w Europie/na świecie	ligustr pospolity, grab, głóg, porzeczką alpejska
wiciokrzew tatarski i Maacka	<i>Lonicera tatarica</i> / <i>L. maackii</i>	krzewy obce, inwazyjne lub problematyczne w wielu regionach; obecne w zieleni urządzonej	wiciokrzew suchodrzew tam, gdzie właściwy, głóg, dereń świda, kalina
pęcherznica kalinolistna	<i>Physocarpus opulifolius</i>	częsty krzew obcy; nie traktować jako rośliny pożądanej w nasadzeniach	dereń świda, kalina koralowa, głóg, porzeczką alpejska, leszczyna
tawlina jarzębolistna	<i>Sorbaria sorbifolia</i>	krzew obcy, silnie rozłogowy, częsty w handlu	tarnina, głóg, dereń świda, kalina koralowa, leszczyna
śnieguliczka biała	<i>Symphoricarpos albus</i>	krzew obcy, powszechny w starszej zieleni, łatwo się utrzymuje i dziczeje	głóg, dereń świda, kalina koralowa, róża dzika, porzeczką alpejska
winorośle obce	<i>Vitis riparia</i> / <i>Vitis labrusca</i> i mieszańce	pnącza obce, lokalnie dziczejące; nie zaleca się sadzenia	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski regionalnie
jeżyna kaukaska	<i>Rubus armeniacus</i>	Szwajcaria: zakaz obrotu; gatunek obcy inwazyjny w wielu krajach Europy i świata	rodzime gatunki jeżyn tylko w większych założeniach naturalistycznych, tarnina, róża dzika, głóg
niecierpki ozdobne obce	<i>Impatiens walleriana</i> / <i>I. balsamina</i> i mieszańce	rośliny obce, blisko spokrewnione z problematycznymi niecierpkami; nie stosować	dąbrówka rozłogowa, miodunka ćma, fiołki, krwawnica i firletka w miejscach wilgotnych

Gatunki obce, których nie należy sadzić

Nazwa zwyczajowa	Nazwa naukowa	Powód ostrożności	Rodzime alternatywy
rdestówki i „bezpieczne” odmiany rdestowców	<i>Reynoutria</i> / <i>Fallopia</i> spp. i mieszańce	rdestowce są objęte zakazami w wielu krajach; Norwegia: zakaz importu, sadzenia/uwalniania i obrotu; Anglia i Walia: WCA Schedule 9; nie stosować odmian ani mieszańców	wierzby krzewiaste, dereń świda, kalina, wiązówka, sadziec
miskant cukrowy	<i>Miscanthus sacchariflorus</i>	badania europejskie wskazują ryzyko inwazji miskanta cukrowego i mieszańców miskanta do siedlisk półnaturalnych; odradzać jako roślinę ozdobną w nasadzeniach.	śmiatek darniowy, trzęślica modra, kostrzewa czerwona, turzyce rodzime właściwe dla siedliska

10. Funkcjonalne alternatywy - jak zastępować gatunki obce

Funkcja projektowa	Często stosowane gatunki obce	Preferowane alternatywy rodzime
Szybko rosnące drzewo do miasta	bożodrzew, paulownia, glediczja, klon srebrzysty	klon polny, lipa drobnolistna, wiąz szypułkowy, jarząb pospolity, grusza polna
Krzew żywopłotowy	laurowiśnia, berberys Thunberga, śnieguliczka, pęcherznica, ligustr obce	grab pospolity, głóg jednoszyjkowy, ligustr pospolity, dereń świda, porzeczka alpejska
Krzew dla ptaków	irgi obce, śnieguliczka, kolcowój	głóg, róża dzika, tarnina, dereń świda, kalina koralowa, jarząb
Krzew dla motyli i zapylaczy	budleja Davida	lebiódka pospolita, świerznica polna, sadziec konopiasty, krwawnica pospolita, szalwia łąkowa
Pnącze na ogrodzenie lub ekran	dławisz okrągłolistny, winobluszcze obce, wiciokrzew japoński, rdestówka Auberta	chmiel zwyczajny, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski tam, gdzie regionalnie właściwy
Trawa ozdobna	miskanty, rozplenice, pampasówki, bambusy	śmiałek darniowy, trzęślica modra, kostrzewa czerwona, kostrzewa owcza, turzyce rodzime
Roślina wodna do oczek i stawów	moczarki obce, kabomba, pistia, eichornia, ludwigie, wywłócznik brazylijski	rogatek sztywny, wywłócznik kłosowy, rdestnice rodzime, żabiściek pływający, osoka aloesowata
Duża bylina wilgotnych miejsc	rdestowce, rudbekia naga, telekia, gunera	wiązówka błotna, sadziec konopiasty, krwawnica pospolita, dzięgiel leśny, kosaciec żółty
Roślina na suche skarpy	robinia, oliwniki, sumak octowiec, róża pomarszczona	grusza polna, głóg, róża dzika, tarnina, jałowiec pospolity, macierzanka piaskowa
Zimozielona osłona	laurowiśnia, mahonia, część bambusów	cis pospolity, bluszcz pospolity, grab pospolity

11. Źródła wykorzystane przy opracowaniu

1. Ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych. Akt prawny określający zasady postępowania z gatunkami obcymi, w tym zakazy dotyczące ich wprowadzania do środowiska, przemieszczania w środowisku oraz zasady działań zaradczych wobec inwazyjnych gatunków obcych.
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów. Dz.U. 2022 poz. 2649.
3. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, *Inwazyjne gatunki obce*.
<https://www.gov.pl/web/gdos/inwazyjne-gatunki-obce3>
4. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, *Gatunki obce analizowane w ramach projektu*.
<https://www.gov.pl/web/gdos/gatunki-obce-analizowane-w-ramach-projektu>
5. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, *Lista gatunków obcych roślin*.
<https://www.gov.pl/web/gdos/lista-gatunkow-obcych-roslin-2>
6. Łowca Obcych, *Lista IGO stwarzających zagrożenie dla Polski i Unii*.
<https://lowcaobcych.pl/listaigo/>
7. Tokarska-Guzik B., Dajdok Z., Zając M., Zając A., Urbisz A., Danielewicz W., Hołdyński Cz., 2012, *Rośliny obcego pochodzenia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych*, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
8. Instytut Ochrony Przyrody PAN, *Gatunki obce w Polsce*.
<https://www.iop.krakow.pl/ias/>
9. European and Mediterranean Plant Protection Organization, *Lists of invasive alien plants*.
https://www.eppo.int/ACTIVITIES/invasive_alien_plants/iap_lists
10. Swiss Federal Office for the Environment, *Changes to regulation on invasive alien plants*, 2024.
<https://www.bafu.admin.ch/en/changes-to-regulation-on-invasive-alien-plants>
11. Swiss Confederation, *Release Ordinance, Annexes 2.1 and 2.2*.
<https://ch.odat.ch/en/cc/814.911-20240901-en.html>
12. Hiszpania, *Real Decreto 630/2013, por el que se regula el Catálogo español de especies exóticas invasoras*.
<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2013-8565>
13. Portugalia, *Decreto-Lei n.º 92/2019*.
<https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/decreto-lei/2019-124568069>
14. Norwegia, *Regulations relating to alien organisms*. Norweskie przepisy dotyczące organizmów obcych, w tym zakazy importu, wprowadzania do środowiska, sadzenia, siewu i obrotu wybranymi gatunkami obcymi.
<https://www.regjeringen.no/en/dokumenter/forskrift-om-fremmede-organismer/id2479700/>
15. Government of the United Kingdom, *Invasive non-native alien plant species: rules in England and Wales*.
<https://www.gov.uk/guidance/invasive-non-native-alien-plant-species-rules-in-england-and-wales>

Uwagi do adnotacji o zakazach i ograniczeniach w innych państwach europejskich

W tabelach dopisano informacje o potwierdzonych zakazach lub ograniczeniach dotyczących wybranych gatunków w państwach europejskich. Państwo europejskie rozumiane jest geograficznie, a nie wyłącznie jako państwo członkowskie Unii Europejskiej.

Zakres zakazów różni się między państwami. W Szwajcarii część gatunków objęto zakazem obrotu, a część szerszym zakazem obchodzenia się w środowisku. W Norwegii wybrane gatunki z załącznika I objęto zakazem importu, sadzenia/uwalniania i obrotu. W Anglii i Walii dla wybranych gatunków obowiązują zakazy dotyczące importu, sprzedaży, uprawy lub celowego sadzenia w środowisku. W Hiszpanii i Portugalii gatunki z krajowych katalogów/list inwazyjnych podlegają krajowym ograniczeniom dotyczącym m.in. handlu, posiadania, wprowadzania do środowiska lub uprawy, zależnie od aktu prawnego i zakresu terytorialnego.

Adnotacja o zakazie w innym państwie nie oznacza automatycznie, że identyczny zakaz obowiązuje w Polsce. Oznacza natomiast silny sygnał prewencyjny: gatunek uznano gdzieś w Europie za na tyle problematyczny, że państwo zdecydowało się ograniczyć jego obrót, sadzenie, wprowadzanie do środowiska lub inne formy wykorzystania.

W przypadku gatunków objętych zakazem tylko w określonych regionach, np. na wyspach, informację oznaczono jako regionalną. W projektach i nasadzeniach rekomendowane jest stosowanie ostrożniejszego standardu niż minimum prawne, szczególnie gdy dostępne są funkcjonalne alternatywy rodzime.